

Dosarul nr. 2ra-274/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. O. Ionașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L.Pruteanu, O. Cojocaru, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Buiucani,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Elena Timoșenco împotriva Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Buiucani, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la scoaterea bunului imobil de sub sechestru,

împotriva deciziei din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 31 mai 2018, Elena Timoșenco, reprezentat de avocatul Mariana Gavriș, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Buiucani, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău solicitând scoaterea de sub sechestru a bunului imobil cu număr cadastral XXXXX.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că la 06 iunie 2017, prin încheierea nr. 003-521, 522, 610r/17, executorul judecătoresc Roman Talmaci a transmis în proprietatea sa în calitate de creditor ipotecar bunul imobil cu număr cadastral XXXXX, care nu a fost vândut la licitația publică din 30 mai 2017.

Totodată, a menționat că la 09 iunie 2017, executorul judecătoresc Roman Talmaci a înaintat un demers în instanța de judecată, prin care a solicitat confirmarea încheierii nr. 003-521, 522, 610r/17 din 06 iunie 2017 privind transmiterea în proprietatea creditorului ipotecar a bunului imobil menționat. Concomitent, a solicitat și anularea măsurilor de asigurare, aplicate asupra bunului imobil. Prin încheierea din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis demersul executorului judecătoresc și s-a confirmat încheierea nr. 003-521, 522, 610r/17 din 06 iunie 2017 privind transmiterea în proprietatea creditorului ipotecar a bunului imobil amintit, sepcificându-se că încheierea instanței servește temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate pe numele creditorului care a preluat bunul în contul achitării creanței.

Ulterior, în data de 14 iulie 2017 a fost depusă o cerere privind emiterea unei încheieri suplimentare, din motiv că instanța nu s-a expus asupra cerinței privind anularea măsurilor de asigurare. Prin încheierea din 04 octombrie 2017 a

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, menținută prin decizia din 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis parțial cererea și s-au anulat măsurile de asigurare aplicate asupra bunului imobil: interdicția executorului judecătoresc Valentina Zamșa sub nr. 004-619/16 din 21 ianuarie 2016; interdicția executorului judecătoresc Cornelia Balan nr. 075/s-1475/2016 din 12 iulie 2016; interdicția executorului Roman Talmaci sub nr. 003-801/2016 din 25 noiembrie 2016 și nr. 003-921/2016 din 29 decembrie 2016; în rest, au fost respinse ca fiind neîntemeiate cerințele privind anularea măsurilor de asigurare aplicate în privința bunului imobil prin contractul de ipotecă nr. 3442 din 27 iunie 2012, la solicitarea BC „Moldova-Agroindbank” SA; notarea solicitantului Viorel Tataru în temeiul contractului de ipotecă nr. 3442 din 27 iunie 2012; restricția în temeiul contractului de ipotecă nr. 3442 din 27 iunie 2012; preavizul de executare a dreptului de ipotecă a BC „Moldova-Agroindbank” SA nr. 20004/869 din 05 septembrie 2013; ordonanța Procuraturii sect. Buiucani emisă de procurorul I. Demciucin, partea vătămată Victor Combanachi.

Citând prevederile art. 209 alin.(2) Cod de procedură penală, reclamanta a susținut că în cadrul desfășurării procesului de executare, bunul imobil menționat a fost transmis în proprietatea sa în calitate de creditor ipotecar. În vederea respectării exigențelor legale, executorul judecătoresc a transmis instanței de judecată copia procedurii de executare în vederea confirmării procesului-verbal al licitației. În cadrul soluționării chestiunii privind confirmarea procesului-verbal, s-a solicitat și anularea măsurilor de asigurare aplicate asupra bunului imobil vizat concomitent cu confirmarea transmiterii acestuia în proprietatea creditorului ipotecar în conformitate cu art. 180 alin. (5) Cod de procedură civilă. Astfel, a pretins îngrădirea dreptului de proprietate transmis asupra bunului mobil menționat, deoarece nu poate să-și înregistreze dreptul din cauza sechestrului aplicat prin ordonanța Procuraturii Buiucani. Or, conform extrasului de la Agenția Servicii Publice, Departamentul Cadastru, încheierea din 23 iunie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, nu poate fi executată, dreptul de proprietate fiind imposibil de a fi înregistrat, aceasta fiind doar notată și inclusă la categoria interdicții, deși, servește drept temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate. În atare circumstanțe, fiind în imposibilitate de a-și înregistra dreptul de proprietate, în opinia sa, se încalcă art. 1 al Protocolului nr. 1 CEDO, care consacră că, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Suplimentar, jurisprudența europeană, relevă că cazurile limitării dreptului de proprietate trebuie examinate minuțios, nu numai a acelor persoane ce dețin acest drept, dar și a celor care din natura împrejurărilor pot fi considerați proprietari ai acelor bunuri. Art. 1 din Protocolul nr. 1 garantează, practic, în multe dintre hotărârile Curții consacrate aplicarea dispozițiilor acestuia, iar cercetarea jurisprudenței pune în evidență faptul că, problema definirii obiectului reglementărilor cuprinse în articolul 1 este mult mai complexă, or, organele Convenției au extins protecția instituită de articolul 1 și la alte drepturi reale, la drepturi de creanță, la „interese economice”, adică la diverse valori patrimoniale, fiind toate incluse în noțiunea de bun.

La fel, a precizat că legislația națională stabilește modurile de dobândire a dreptului de proprietate prin dispoziția art. 320 Cod civil. Hotărârea constitutivă de drepturi apare în cazul definitivării executării silite a unei hotărâri judecătorești constând în vânzarea prin licitație publică a bunurilor unei persoane, situație

caracteristică speței propuse spre soluționare. Totodată, s-a referit la prevederile art. 339 Cod civil, urmărirea bunurilor în legătură cu obligațiile proprietarului. Astfel, deși, dispune de încheierea de transmitere în proprietate a bunului imobil, nu-și poate exercita dreptul de proprietate conform art. 315 Cod civil, precum și nu poate înregistra bunul prenotat conform prevederilor art. 496-511 Cod civil. Arătând prevederile art. 1 din Legea cu privire la gaj nr. 449-XV din 30 iulie 2001, art. 454 din Codul civil, art. 34 alin. (6) lit. b) din Legea cu privire la ipotecă, a indicat că în cazul executării silit, creditorul ipotecar are dreptul să transfere dreptul de proprietate asupra bunului ipotecat, acționând în numele debitorului ipotecar, în baza ordonanței judecătorești sau, respectiv, hotărârii instanței de judecată rămasă definitivă. Mai mult, sechestrul aplicat prin ordonanța Procuraturii Buiucani este înregistrat ulterior instituirii ipotecii asupra bunului imobil vizat, contractul de ipotecă este datat cu 27 iunie 2012, pe când sechestrul aplicat în cadrul procesului penal a fost aplicat la data de 11 decembrie 2013. În contextul prevederilor art. 209 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, a evidențiat că legea conferă instanței de drept comun deplina jurisdicție de a verifica caracterul legal al sechestrului penal aplicat asupra bunurilor personale care consideră că sechestrarea este una ilegală și neîntemeiată. Or, în cauza Chevrol vs Franța, CEDO a statuat că exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la niciuna din componentele funcției de a judeca, iar aceasta trebuie să se bucure de plenitudinea de jurisdicție, atât în ce privește stabilirea faptelor, cât și în ceea ce privește aplicarea dreptului, însă imposibilitatea de a se renunța în mod independent asupra anumitor aspect cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art. 6 § (1) din Convenția Europeană. La fel, a invocat prevederile art. 210 alin. (1) Cod de procedură penală.

Reclamanta a declarat că la moment a decăzut necesitatea ținerii bunului imobil sub sechestr, deoarece acesta în ordinea procedurii de executare cu respectarea art. 100, 133, 36-140 Cod de executare, a fost transmis în proprietatea sa. Aceasta nu contravine hotărârii nr. 4 din 06 februarie 2014 a Curții Constituționale al RM, conform căreia opțiunea creditorului de a prelua bunul în contul creanței, reprezintă o parte a procedurii de vânzare a bunurilor, care facilitează executarea silită, cu voința creditorului, fără a afecta drepturile debitorului, prin evitarea survenirii unor circumstanțe care ar face executarea dificilă sau imposibilă. Având în vedere că bunul imobil nu mai este proprietatea lui Grigore Carauș și bunul imobil dat nu poate fi corp delict în cazul procesului penal intentat în privința lui Grigore Carauș, deoarece nu a servit la săvârșirea presupusei infracțiuni

Prin hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Elena Timoșenco și s-a scos bunul imobil cu număr cadastral XXXXX, de sub sechestrul aplicat prin ordonanța din 11 decembrie 2013 a Procuraturii Buiucani, mun. Chișinău și autorizată prin încheierea nr. 11-3010/13 din 11 decembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău; totodată, s-a indicat despre înștiințarea Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” despre anularea măsurilor de asigurare aplicate prin ordonanța din 11 decembrie 2013 a Procuraturii Buiucani, mun. Chișinău, autorizată prin încheierea nr. 11-3010/13 din 11 decembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, în privința bunului imobil identificat prin numărul cadastral XXXXX.

Prin decizia din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de reprezentantul Procuraturii municipiului Chișinău, oficiul Buiucani și s-a menținut hotărârea din 17 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond în temeiul legal a concluzionat că, urmează a fi scos bunul imobil cu număr cadastral XXXXX, de sub sechestru aplicat prin ordonanța din 11 decembrie 2013 a Procuraturii Buiucani mun. Chișinău și autorizată prin încheierea nr. 11-3010/13 din 11 decembrie 2013 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, cu înștiințarea Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” despre anularea măsurilor de asigurare aplicate.

La fel, a punctat că Elena Timoșenco nu este vizată în cauză penală care se află pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediu Buiucani, neavând în această cauză penală nici o calitate procesuală, fiind în drept de a depune o astfel de cerere privind ridicarea sechestrului penal aplicat asupra bunurilor unor persoane terțe, care nu participă în cauza penală.

Totodată, a relevat că Elena Timoșenco a devenit proprietar al bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX, mun. Chișinău, în rezultatul transmiterii acestui bun în contul stingerii creanțelor garantate, prin contractul de credit nr. S120145 din 26 iunie 2012, contractului de ipotecă nr. S120145A din 27 iunie 2012, contractului de cesiune a creanțelor din 17 martie 2014 și a hotărârii nr. 2-5852/13 din 22 iulie 2014 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, transmiterea fiind realizată prin încheierea executorului judecătoresc Roman Talmaci nr. 003-521, 522, 610r/17 din 06 iunie 2017, confirmată prin încheierea din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediu Rîșcani. Or, aplicarea sechestrului asupra bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX, mun. Chișinău, conform încheierii judecătorului de instrucție din 11 decembrie 2013, s-a realizat în scopul asigurării acțiunii civile înaintate de partea vătămată Victor Combanachi și recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune de către Grigore Carauș și Adrian Carauș.

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile din 06 octombrie 2017, anexat la materialele cauzei, asupra bunului imobil cu număr cadastral XXXXX, mun. Chișinău a fost instituită ipotecă în favoarea BC „Moldova Agroindbank” SA conform contractului de ipotecă nr. 3442 (SI20145A) din 27 iunie 2012 încheiat între BC „Moldova Agroindbank” SA și Grigore Carauș și Elena Karaush în vederea garantării rambursării creditului acordat conform contractului de credit nr. S1204145 din 26 iunie 2012. Iar, prin încheierea din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediu Rîșcani, Elena Timoșenco a preluat drepturile de creanță ale BC „Moldova Agroindbank” SA ce derivă din contractul de credit nr. SI204145 din 26 iunie 2012 și contractul de ipotecă nr. 3442 (SI20145A) din 27 iunie 2012, fiind semnat în acest sens contractul de cesiune a creanțelor din 17 martie 2014. Așadar, Elena Timoșenco în calitate sa de succesori al creditorului ipotecar, inițial BC „Moldova Agroindbank” SA, a dobândit un drept preferențial de satisfacere a creanțelor sale din contul bunului imobil sechestrat prin ordonanța din 11 decembrie 2013 a Procuraturii Buiucani, mun. Chișinău. În concluzie, s-a reiterat că Elena Timoșenco în calitate de proprietar al bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX, mun. Chișinău, prin prisma art.316 alin.(1) Cod civil, dispune de garanția legală a inviolabilității proprietății.

La 03 ianuarie 2020, Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Buiucani, a

depus cerere de recurs împotriva deciziei din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat prevederile legale. La fel, a opinat că instanța de judecată prin concluziile redată atestă examinarea unilaterală doar a probelor reclamantei, fără a lua în considerare probele prezentate de intervenientul accesoriu, încălcând prevederile legale, precum și principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, principiul nemijlocirii, astfel încât instanța urma să cerceteze direct și nemijlocit probele existente și să emite hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în instanță, ceea ce la caz nu s-a făcut.

La 10 februarie 2020, Elena Timošenco, reprezentată de avocatul Angela Popil, a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului, menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 17 septembrie 2019, iar Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Buiucani, a declarat recurs la 03 ianuarie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copie deciziei participanților la proces la 22 octombrie 2019, conform scrisorii de însoțire (f.d.160) și a fost recepționată de către recurent la 21 noiembrie 2019, conform avizului de recepție (f.d.163). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Buiucani, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Buiucani, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Buiucani.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Procuratura municipiului Chișinău, oficiul Buiucani, împotriva deciziei din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat